

vca^v

2017/6.0

Trust
Quality
Progress

Agenda

- 1. Toepassingsgebied : voor wie bedoeld?**
- 2. Certificatieniveaus**
- 3. Structuur van de nieuwe VCA 2017/6.0**
- 4. VCA 2017/6.0 : algemeen**
- 5. VCA 2017/6.0 Checklist : de wijzigingen**
- 6. Verplichte en aanvullende vragen per niveau**
- 7. Logo**
- 8. Audittijd**
- 9. Overgangsregeling**
- 10. Auditoren KIWA Belgium**
- 11. Vragen**

1. Waarom nieuwe VCA ?

- **Terug naar de basis : meer aandacht voor veiligheid, gezondheid en milieu in praktijk, op de werkvloer.**
- **Aanpassing aan de huidige tijdsgeest en bemerkingen uit het verleden.**

2. Toepassingsgebied : voor wie bedoeld?

- VCA is bedoeld voor aannemersbedrijven die **operationele werkzaamheden uitvoeren bij opdrachtgevers**
- **NIET** voor bedrijven die geen activiteiten uitvoeren bij opdrachtgevers.

3. Certificatieniveaus

■ VCA*

- *Directe beheersing van VGM tijdens de uitvoering van werkzaamheden op de werkvloer zonder inschakeling van onderaannemers*
- *23 mustvragen (ipv 25 in de VCA 2008/5.1)*

■ VCA**

- *Directe beheersing van VGM tijdens de uitvoering van werkzaamheden alsmede op de VGM-structuur (oa VGM-beleid, VGM-organisatie en verbetermanagement)*
- *27 mustvragen en 4 van de 8 aanvullende vragen (ipv 37 en 6 van de 14 aanvullende vragen in de VCA 2008/5.1)*

■ VCA petrochemie

- *VCA** + aanvullende eisen voor de petrochemie*
- *33 mustvragen en 1 van de 2 aanvullende vragen (ipv 43 en 2 van de 4 aanvullende vragen in de VCA 2008/5.1)*

4. Structuur VCA 2017/6.0

- **Definities, afkortingen, begrippen**
- **Proceduregedeelte**
- **Checklist**
  - *11 hoofdstukken (ipv 12 in VCA 2008/5.1)*
  - *35 vragen (ipv 47 vragen in VCA 2008/5.1)*
  - *Mustvragen en aanvullende vragen afhankelijk van *, ** of –p*
- **Bijlages:**
  - *Bijlage A : Eisen aan onderaannemers*
  - *Bijlage B : Eisen aan zelfstandigen als onderaannemer*
  - *Bijlage C : Eisen aan CI, auditoren en coördinatoren*
  - *Bijlage D : Bepaling van de audittijd*
- **Besluitenlijst van het UCvD op de website van BeSaCC maakt integraal deel uit van de VCA**

5. Checklist VCA 2017/6.0 : Algemeen

- **Hoe scoren op een vraag? :**
  - *Er moet voldaan zijn aan de minimumeisen*
  - *De vereiste documenten moeten aantoonbaar aanwezig zijn.*

- **Vragen met NB**
  - *Vragen met een NB worden positief beoordeeld indien ze niet van toepassing zijn. Voorbeeld : vraag 10.3 wordt positief beoordeeld indien niet met uitzendkrachten gewerkt wordt.*
  - *Dit geldt voor de vragen 8.4, 10.1, 10.2 en 10.3*
  - *Alle andere vragen zijn sowieso van toepassing !*

6. Checklist VCA 2017/6.0 : de wijzigingen

- **Vraag 1.1 Heeft het bedrijf een VGM-beleidsverklaring? */**/P**
  - *Ongewijzigd gebleven*

6. Checklist VCA 2017/6.0 : de wijzigingen

- **Vraag 1.2 Is er een veiligheids-, gezondheids- en milieufunctionaris aangesteld binnen het bedrijf ? */**/P**
  - *Niet meer VG-functionaris maar VGM-functionaris*
  - *Aangesteld binnen het bedrijf*
  - *Eis : minimum niv II/MVK (dus ook voor het stukje Milieu is dit voldoende tenzij er een wettelijke eis is voor een milieucoördinator : VLAREM titel I bijlage 1)*
    - *voor buitenlandse certificaten staat op de website van BeSaCC een lijst met geaccepteerde gelijkwaardige certificaten (zie ook bijlage 1)*
    - *Er kan aan BeSaCC ook een acceptatie gevraagd worden voor diploma's die niet op de lijst staan (zie bijlage 2)*
    - *Indien niet deskundig: min. VOL-VCA en eenmaal per certificatieperiode dient de daadwerkelijke inzet van een externe deskundige aangetoond te worden.*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 1.3 Bestaat er een VGM-structuur in de organisatie ? /P**
  - *Organogram **op naam** met alle **leidinggevende** niveaus tot en met meester/gast/ploegbaas*
  - *Functieomschrijving met :*
    - *Algemene omschrijving zoals taken, bevoegdheden, kwalificaties, ...*
    - *De specifieke VCA-taken zoals TRA, instructies, TBM, actieplannen, ...*

- **Vraag 1.4 Worden leidinggevendenden beoordeeld op VGM? /P**
  - *Geen wijzigingen*
  - *Verplicht geworden voor VCA-P*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 1.5 Worden interne audits gehouden? */**/P**
  - *Nieuwe vraag over interne audits en verplicht voor alle niveaus: focus op continu verbeteren, aansluitend bij ISO 9001.*
  - *Betrokkenheid VGM-functionaris*
  - *Bij initiële audit moet bedrijf door middel van interne audit vastgesteld hebben dat voldaan is aan de eisen van de norm*
  - *Een afvinklijst is niet voldoende !*
  - *Actieplan : Wie doet Wat tegen Wanneer en met Welke middelen*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 1.6 Vindt beoordeling plaats betreffende het voldoen aan de VCA-eisen? ***/**/P****
  - *Kwalitatieve en kwantitatieve beoordeling door de directie:*
    - *Voorgaande directiebeoordeling: resultaten en effectiviteit*
    - *Actieplan uit interne audit*
    - *Externe auditverslagen*
    - *Programma VGM-bewustzijn en -gedrag (niet van toepassing voor VCA*)*
    - *Incidenten (zie vraag 11.1 en 11.2)*
    - *IF – doelstelling + actieplan (vroeger in vraag 1.7)*
    - *Voor VCA-P : 3 extra doelstellingen + actieplan (vroeger vraag 1.8)*
  - *Actieplan*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 2.1 Heeft het bedrijf een actuele VGM risico-inventarisatie en -evaluatie? */**/P**
  - *Dus inclusief milieu !*
  - *Niet meer voor 'risicovolle functies' maar voor 'gangbare operationele activiteiten'*
  - *Bij werkzaamheden in buitenland dient rekening gehouden te worden met de aldaar geldende wet- en regelgeving.*
  - *De vroegere eis om de RIE aan te passen op basis van de ongevallen of incidenten is nu opgenomen in vraag 11.2*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 2.2 Vinden taakrisicoanalyses plaats? */**/P**
  - *Geen richtlijn* meer op te stellen voor wanneer TRA's moeten uitgevoerd worden
  - *Voor alle niet-gangbare of niet onder 2.1 beschreven risico's waar afgeweken worden van standaard werkmethodes moet een TRA opgemaakt worden.*
  - *De vroegere eis om de TRA aan te passen op basis van de ongevallen of incidenten is nu opgenomen in vraag 11.2*
  - *Aantoonbaar één TRA niet meer dan één jaar oud.*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 2.3 Worden LMRA's uitgevoerd vóór aanvang van de werkzaamheden?**
*/**/P
  - *‡ startwerkvergadering*
  - *LMRA vóór aanvang van de werkzaamheden of bij wijzingen in de omstandigheden van de werkplek*
  - *Er is controle op de uitvoering van LMRA's*

- **Vraag 2.4 over het ter beschikking stellen van PBM's valt weg : dit is wel een wettelijke verplichting.**

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 3.1 Beschikken alle medewerkers over vakopleiding en ervaring gerelateerd aan de door hen uit te voeren werkzaamheden? */**/P**
  - *Ongewijzigd gebleven*

- **Vraag 3.2 Hebben alle operationele medewerkers een diploma B-VCA? */**/P**
  - *Ongewijzigd gebleven*
  - *Equivalente diploma's staan op de website van BeSaCC (bijlage 1)*

- **Vraag 3.3 Hebben alle operationeel leidinggevenden een diploma VOL-VCA? */**/P**
  - *Ongewijzigd gebleven*
  - *Equivalente diploma's staan op de website van BeSaCC (bijlage 1)*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 3.4 Hebben alle medewerkers specifieke kennis en kunde gerelateerd aan door hen binnen het bedrijf uit te voeren specifieke risicovolle taken en werkzaamheden in een risicovolle omgeving? */**/P**
  - *Altijd van toepassing dus ook buiten de petrochemie*
  - *Risicovolle taken komen uit de RIE of TRA*
  - *Register van risicovolle taken (bijlage 3) => binnen de petrochemie examen in een door VCA-erkend centrum*

- **Vraag 3.5 Bestaat er een bedrijfseigen VGM-voorlichting en -instructie? */**/P**
  - *VGM-beleid moet opgenomen worden in voorlichting en instructie*
  - *Er dient **communicatie** te zijn over beschikbaarheid en raadpleegbaarheid van VGM-instructies.*
  - ***Instructie ≠ geven van instructiekaart !***

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 3.6 Worden de eigen en tijdelijke medewerkers en medewerkers van onderaannemers geïnstrueerd over de interne regels en procedures bij opdrachtgevers en de inhoud van het VGM-projectplan? */**/P**
  - *De vroegere vraag 3.6 over veiligheidspaspoorten valt weg*
  - *= vroegere vraag 3.8*
  - *Toevoeging van **project specifieke** risico's*
  - *Bijkomende eisen :*
    - ✓ *instructie **vóór** aanvang van de werken,*
    - ✓ ***borging** van de instructies aan alle medewerkers ook van onderaannemers*
    - ✓ ***Verplichte registratie** (vb presentielijst) van gegeven instructies en VGM-projectplan (vroegere vraag 5.2 en 5.3)*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 3.7 Vindt communicatie over VGM-zaken plaats zonder taalbelemmeringen? */**/P**
  - *geen eis meer over specifieke vragen 3.5, 5.2 en 7.1 maar over **relevante VGM-zaken***
  - *er is een verplicht **communicatieplan** indien gewerkt worden met anderstaligen.*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 4.1 Is er VGM-overleg binnen het bedrijf? */**/P**
  - *verplicht* geworden voor **VCA***
  - **geen** *verplicht overleg meer tussen directie en werknemersvertegenwoordiging*
  - *Bij regulier overleg op **ALLE** organisatieniveaus worden VGM-punten besproken. (geen frequentie meer van 1x per kwartaal.)*
  - *medewerkers **moeten in de gelegenheid zijn** zelf VGM-onderwerpen naar voor te brengen in het regulier overleg*
  - *Toolboxmeetings gespreid over het jaar is een verplichting*
  - *Frequentie van de TBM ligt vast afhankelijk van het niveau :*
    - ✓ **VCA*** 4x/jaar,
    - ✓ **VCA** en VCA-P** 10x/jaar
  - *Doel om TBM live te geven mits uitzondering (te onderbouwen door het bedrijf) , wel verplicht om minimum 50% live te organiseren*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 4.2 Heeft het bedrijf een programma voor het beïnvloeden van het VGM-bewustzijn en VGM-gedrag? _/**/P**
  - *verplicht geworden voor VCA***
  - *Observaties zijn vervangen door aantonen initiatieven en actieve betrokkenheid van medewerkers en management om het VGM bewustzijn en VGM-gedrag positief te stimuleren.*
  - *Ook de nadruk op de positieve bevindingen*
  - *Er dienen voorbeelden van initiatieven aantoonbaar te zijn waaruit de actieve betrokkenheid van medewerkers en management blijkt.*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 5.1 Hanteert het bedrijf VGM-projectplannen? /**/P**
  - *Bij de eisen van het VGMPP dienen de **TRA's** worden opgenomen*
  - ***Aantoonbaar** maken van de VGMPP is verplicht geworden met minstens één VGMPP **niet ouder dan één jaar.***

- **Vraag 5.2 Wordt het VGM-projectplan ter bespreking aangeboden aan de opdrachtgever? /P**
  - *Vroegere vraag 5.4 maar geen wijzigingen*

Hoofdstuk 6 over Milieuzorg is weggefallen, de onderwerpen zijn wel opgenomen in andere vragen zoals 1.2, 2.1 en 2.2

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 6.1 Is het bedrijf voorbereid op effectief optreden in geval van noodsituaties? */**/P**
  - *Enkel tekstuele aanpassing, de inhoud is ongewijzigd gebleven*
- **Vraag 6.2 Hebben de in noodsituaties verantwoordelijke medewerkers een passende opleiding ontvangen? -/☐/☐**
  - *Aanvullende vraag maar wettelijk verplicht*
  - *Ongewijzigd gebleven*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 7.1 Worden periodieke werkplekinspecties uitgevoerd door operationeel leidinggevenden? */**/P**
  - *Er is de mogelijkheid dat ook **andere operationelen onder toezicht** van een leidinggevende de WI kan uitvoeren*
  - *Opname van **positieve** bevindingen in procedure en de verslagen*
  - *Frequentie is één keer per maand per **operationele** werkplek.*
  - *de **operationele** directieleden nemen minimaal **eenmaal per kwartaal** deel aan een werkplekinspectie op een werklocatie.*
- **Vraag 7.2 Vindt er een trendanalyse plaats van bij inspecties geconstateerde bevindingen (positieve en negatieve)? _/□/ P**
  - *Geen classificatie meer naar aard en oorzaken, **gewoon classificatie***

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 8.1 Worden medewerkers voor specifieke functies en taken en bij tewerkstelling op specifieke werkplekken, mede op basis van geïnterviewde risico's beoordeeld op medische geschiktheid? */**/P**
  - *niet enkel meer voor functies maar ook voor **taken** : een overzicht is verplicht*
  - *niet enkel meer op basis van RIE maar ook op basis van **TRA***

- **Vraag 8.2 Ligt voor wat betreft blootstellingsrisico's vast voor welke functies en taken en bij tewerkstelling op specifieke werkplekken medewerkers periodiek een medisch onderzoek aangeboden moeten krijgen? */**/P**
  - *niet enkel meer voor functies maar ook voor **taken**: een overzicht is verplicht*
  - *niet enkel meer op basis van RIE maar ook op basis van **TRA***

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 8.3 Worden medewerkers in de gelegenheid gesteld om een gekwalificeerde medische deskundige te raadplegen? /**
  - *Ongewijzigd gebleven*

- **Vraag 8.4 Voert het bedrijf een beleid om aangepast werk te bieden? -/ /P**
  - *Er moet een **procedure** zijn voor aangepast werk.*
  - *Niet enkel meer 'na ongeval' , ook bij **ziekte, privé-ongeval, beroepsziekte, ...***

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 9.1 Worden VGM-verantwoorde materialen, arbeidsmiddelen en PBM aangeschaft? */**/P**
  - *Ongewijzigd gebleven*
- **Vraag 9.2 Worden arbeidsmiddelen en PBM periodiek gekeurd? */**/P**
  - *eis dat de **keuringsvervaldatum** op de arbeidsmiddelen en PBM's staan => een systeem zoals een kleurcode is ook toegestaan.*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 10.1 Wordt bij onderaanneming zeker gesteld dat op de werkvloer aan alle van toepassing zijnde VCA-eisen wordt voldaan? /P**
  - *Wijziging van de eis dat onderaannemers VCA-gecertificeerd moeten zijn of dienen te voldoen aan **bijlage A** van de norm VCA2017/6.0 die gewijzigd is tov bijlage B van de VCA2008/5.1*
  - *ZZP'ers dienen te voldoen aan bijlage B van de norm*
- **Vraag 10.2 Vindt gestructureerde beoordeling plaats van regelmatig ingeschakelde onderaannemers op basis van de VGM-prestaties? /**/P**
  - *Verplicht voor **VCA*****
  - *Inhoudelijk niet gewijzigd*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 10.3 Worden voor operationele werkzaamheden uitzendkrachten met de relevante VGM-kennis en –kunde via een uitzendorganisatie ingeleend? -/□/ P**
  - *Er is een verplichte overzicht van de **benodigde VGM-kennis en -kunde** van de activiteiten waarvoor uitzendkrachten worden ingezet.*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 11.1 Heeft het bedrijf een procedure voor het melden en registreren van ongevallen van medewerkers met en zonder verzuim/werkverlet, bijna-ongevallen en overige VGM-incidenten? */**/P**
  - *Verplicht voor alle niveaus*
  - *Registratie-eis voor :*
    - ✓ *ongevallen met verzuim/verlet*
    - ✓ *ongevallen met aangepast werk*
    - ✓ *ongevallen zonder verzuim/verlet (vanaf EHBO)*
    - ✓ *bijna-ongevallen*
    - ✓ *onveilige situaties en handelingen*
    - ✓ *overige VGM-incidenten zoals materiële schade en milieu-incidenten*

6. Checklist VCA 2017/6.0

- **Vraag 11.2 Vindt er onderzoek plaats van ongevallen met en zonder verzuim/werkverlet, bijna-ongevallen en overige VGM-incidenten? */**/P**
  - *Verplicht voor alle niveaus*
  - *Onderzoeksprocedure gerelateerd aan de potentiële ernst van het incident*
- **De vragen 12.3, 12.4 en 12.5 uit VCA 2008/5.1 zijn geïntegreerd in de vragen 11.1 en 11.2 van VCA 2017/6.0**

7. Verplichte en aanvullende vragen

1.1 VGM-beleidsverklaring	*	**	P
1.2 VGM-fuctionaris	*	**	P
1.3 VGM-structuur		**	P
1.4 VGM beoordeling		☐	P
1.5 Interne audits	*	**	P
1.6 Directiebeoordeling	*	**	P
2.1 Actuele VGM RI&E	*	**	P
2.2 Taak Risico Analyses	*	**	P
2.3 Laatste Minuut Risico Analyse	*	**	P
3.1 Juiste vakopleiding en ervaring	*	**	P
3.2 Operationele medewerkers B-VCA	*	**	P
3.3 Operationele leidinggevenden VOL-VCA	*	**	P
3.4 Opleiding risicovolle taken/ omgeving	*	**	P
3.5 Bedrijfseigen VGM voorlichting & instructie	*	**	P
3.6 Kennis regels/procedures opdrachtgevers	*	**	P
3.7 VGM zonder taalbelemmeringen	*	**	P
4.1 Is er VGM overleg binnen het bedrijf	*	**	P
4.2 VGM bewustzijn en VGM gedrag		**	P

5.1 VGM projectplannen		**	P
5.2 VGM plan besproken opdrachtgever		☐	P
6.1 Voorbereid op noodsituaties	*	**	P
6.2 BHV opleiding		☐	☐
7.1 Periodieke werkplekinspecties	*	**	P
7.2 Trendanalyse op tekortkomingen		☐	P
8.1 Beoordeeld op medische geschiktheid	*	**	P
8.2 Periodiek medisch onderzoek (Arbodienst)	*	**	P
8.3 Raadplegen gezondheidszorg		☐	☐
8.4 Beleid aangepast werk na een ongeval		☐	P
9.1 Verantwoorde materiaal en arbeidsmiddelen	*	**	P
9.2 Periodieke keuring arbeidsmiddelen	*	**	P
10.1 Onderaannemers voldoen VCA eisen		☐	P
10.2 VGM prestaties onderaannemers		**	P
10.3 VCU gecertificeerde uitzendorganisatie		☐	P
11.1 Melden en registreren ongevallen	*	**	P
11.2 Onderzoek	*	**	P

8. Audittijd

- In vergelijking met de VCA 2008/5.1 is er minder tijd voorzien op kantoor en meer tijd op de werklocaties/projecten. De totale tijd ligt in dezelfde grootorde bij beide versies
- Behalve bij bedrijven die slechts 1 gelijktijdige werklocatie/project hebben komt er telkens 1 extra projectbezoek tijdens de audit.
- De tijdsbesteding is afhankelijk van :
  - het niveau : VCA*, VCA** of VCA-P
  - type audit : Initiële audit, hercertificatie-audit of controle-audit
  - aantal medewerkers,
  - aantal nevenvestigingen
  - aantal **gelijklopende** projecten/werklocaties (**geen onderscheid meer tussen project en werklocatie**)
- Het aantal te bezoeken nevenvestigingen is identiek gebleven

9. Logo's

- **Nieuwe logo's**

- **Gebruik van logo**

- *Het logo mag nu reeds gebruikt worden in is niet afhankelijk van de versie van de norm*
- *Het logo mag niet aangepast worden !!!!*
- *Oude logo mag gebruikt worden tot 2028 maar wordt niet meer ondersteund*
- *Gecertificeerde bedrijven mogen het logo gebruiken voor promotionele doeleinden, om (potentiële) opdrachtgevers en relaties te laten zien dat zij VCA- of VCU-gecertificeerd zijn.*
- *Indien enkel een deel van het bedrijf gecertificeerd is mag het logo enkel gebruikt worden voor die afdeling.*

10. Overgangsregeling

- **Timing :**

- ❖ Is verschenen op 02-04-2018.

- **Overgangsmaatregelen**

- ❖ Uiterlijk drie jaar en zes maanden na publicatie moeten alle certificaten gebaseerd zijn op VCA 2017/6.0. => dus 2 oktober 2021

- ❖ Vanaf drie maanden na publicatie moeten de contracten voor certificatie worden gebaseerd op VCA 2017/6.0 => dus vanaf 02 juli 2018

- ❖ Voor buitenlandcertificaten geldt een verkorte overgangsregeling. Uiterlijk één jaar en zes maanden na publicatie moeten deze certificaten gebaseerd zijn op VCA 2017/6.0 => dus vanaf 2 oktober 2019

- ❖ **Concreet :**

- ❖ de volgende hercertificatieaudit is op basis van de VCA 2017/6.0

- ❖ Indien u wenst kan u tijdens een controle-audit overschakelen naar de nieuwe norm. Dit dient u tijdig aan Kiwa Belgium te laten weten.

11. Onze auditoren

▪ Auditoren

- Joke Covens
- Hans De Roek
- Geert Mattheeuws
- Kris Bertels
- Annet Stoffels
- Johan de Reu
- Lucy Verstraete

▪ Reviewers

- Geert Mattheeuws, Johan de Reu en Kris Bertels

12. Vragen?

Voor verdere vragen kan u ons nog steeds contacteren :

geert.mattheeuws@kiwa.be

+32 477 496 105